

חקר הטקסטים הכתובים שבסביבת מגורי

(משימה לקבוצות בנות 4 - 5 תלמידים)

יעדי ההערכה העיקריים

לבדוק יכולת:

- לעבוד בצוות לאורך זמן ולעמוד בלוחות זמנים.
- להכליל ולמייין טקסטים כתובים.
- להפיק ולעצב טקסטים מידעיים, כגון: הקדמה ודף מידע, המצריכים התחשבות בנהגים מקובלים ובנמענים משוערים.
- להפיק טקסט מסכם, שיש בו פרשנות, הסקת מסקנות והערכה רפלקטיבית.
- להעריך יכולות אישיות ולהעריך עמיתים באמצעות קריטריונים להערכת צוות.

תיאור כללי

זאת משימת חקר קבוצתית. התלמידים נדרשים לחקור את הטקסטים הכתובים שבאזור מגוריהם. הם צריכים להגיש את ממצאיהם בצורה מסודרת, באלבום מעוצב, הכולל גם דף מידע, הקדמה וסיכום. למשימה מצורף טופס להערכת עמיתים ולהערכה עצמית. במשימה נבדקות יכולות, כגון: ביצוע לפי הנחיות, ניהול זמן, מיון והכללה, הסקת מסקנות, חשיבה רפלקטיבית, כתיבה ושכתוב.

מבנה המשימה

פעילויות	מקום	זמן	ציוד
חלק א ביצוע: איסוף מוצגים	מחוץ לכיתה	שבוע	דפים,
חלק ב כישורי מיון והכללה: מיון וארגון המוצגים כתיבה עיונית: כתיבת טקסטים מידעיים (הקדמה, דף מידע); כתיבת פרק סיכום	בבית	שבועיים	כלי כתיבה, ניילונים, מצלמה (לא הכרחית), אלבום, נייר דבק, 'לורדים'
חלק ג תפקוד בעבודת צוות: הערכה קבוצתית והערכה עצמית	בכיתה	לפי הצורך	בצבעים שונים
חלק רשות ביצוע: תערוכה כיתתית של אלבומי המוצגים	כיתה/מבואה	לפי הצורך	

מילות מפתח:

- עמידה בלוח זמנים (לו"ז)
- מיני-מחקר
- אוריינות-חוצות
- טקסט מידעי
- פרק הקדמה
- דף מידע
- פרק סיכום
- פרשנות
- הסקת מסקנות
- רפלקציה
- מוענים
- נמנעים
- שיתוף בקביעת הציון
- הערכה עצמית
- הערכת עמיתים

הסבר כללי

התלמידים עובדים בקבוצות של ארבעה עד חמישה איש. איוש הקבוצות (באופן חופשי או מונחה) נתון לשיקול המורה. מומלץ לאישי את הקבוצות על-פי מקום המגורים, אך אם חברי הקבוצה הם משכונות שונות, הם יצטרכו להחליט איזו שכונה תיבדק. כל קבוצה תקבל לרשותה חוברת אחת של דפי משימה. זוהי משימה מורכבת יחסית האורכת כמה שבועות. על-מנת להקל על המורה והתלמידים ננקטו הצעדים האלה:

1. המשימה מלווה בהנחיות מפורטות לכל אחד מחלקיה. עם זאת, בשל ייחודה ומורכבותה, יש להסבירן ולהבהירן היטב במליאת הכיתה, לפני שניגשים לביצוע העבודה, ובמהלכה.
 2. בנספח למדריך זה יש הצעה ללוח זמנים (לו"ז). הכוונה היא, שהמורים יערכו בכיתה, במהלך העבודה, כמה "חניות ביניים", במועדים שייקבעו מראש עם התלמידים. "חניות" אלה נקראות "ביקורות ומשוב" והן מסומנות בדפי המשימה של התלמידים בשתי כוכביות (**). מטרתם של הביקורות והמשובים לדרבן את התלמידים לעמוד בלו"ז, ולאפשר להם להתייעץ עם המורים ולקבל מהם משוב בונה (לא ציון!) בעת העבודה.
- הציונים יינתנו, על-פי המחווים המתאימים, רק בגמר העבודה כולה, לאחר הגשת האלבומים.**

כסיום, ניתן לערוך תערוכת אלבומים עבור התלמידים, המורים, ההורים ואורחים נוספים. עריכת התערוכה היא הצעה בלבד, ואין עליה הערכה במסגרת המשימה.

חלק א: השכונה כסביבת חקר

איסוף המוצגים

1. בחרו רחוב... טיילו ברחובות אלה ואספו מוצגים... עליכם לאסוף, או לתעד בכתב או בצילום כל חומר כתוב או מודפס...

מחונן (כולל הסברים)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	הקריטריונים
<p>חלש:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כמות המוצגים דלה (אינה מספקת לצורכי חקר); - כל/כמעט כל המוצגים דומים בסוגם ו/או בתוכנם; - אין תיעוד; - חל איחור רב בהשלמת המטלה, או: המטלה לא הוגשה למשוב ביניים 	<p>בינוני:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כמות המוצגים בינונית (ספק אם תאפשר חקר); - רוב המוצגים דומים בסוגם ו/או בתוכנם; - רק חלק מן המוצגים מלווים בתיעוד הנדרש; - חל איחור בהשלמת המטלה 	<p>סביר:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כמות המוצגים סבירה (מאפשרת חקר); - יש גיוון במוצגים מבחינת הסוג מצולמים, מודפסים, מאוירים וכו') ומבחינת התוכן; - יש תיעוד על רוב המוצגים; - הקבוצה עמדה בלו"ז / איחור קל 	<p>מיטבי:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כמות המוצגים רבה; - יש גיוון רב במוצגים מבחינת הסוג (מצולמים, מודפסים, מאוירים וכו') ומבחינת התוכן; - יש תיעוד על כל מוצג, כנדרש; - הקבוצה עמדה בלו"ז 	<p>ניהול עצמי</p>

01

ביקורת, ביצוע ומשוב נקבעו לתאריך: _____

תזכורת: ציינו לעצמכם קבוצות שלא עמדו בלו"ז.

חלק ב: הכנת אלבום מוצגים ממזין

מזין וארגון המוצגים

א. החלטה על שיטת מזין המוצגים וארגונם **ב. מזין המוצגים ועריכת אלבום**

מטרה

לבדוק כושרי הכללה ומזין של טקסטים כתובים.

הערה

בהערכה, כדי להגדיל את משקלו של הקריטריון "כושרי הכללה ומזין". מומלץ לצינן את רמת הביצוע הגבוהה ב-8 נקודות, את הרמות הבינוניות ב-6 או ב-4 נקודות, ואת רמת הביצוע הנמוכה ב-2 נקודות.

לשיקול המורה - אפשר להציע לתלמידים סיוע במזין המוצגים. רצוי לעשות זאת באמצעות דזין כיתתי מקדים, כדלקמן:

את המוצגים שנאספו אפשר לארגן על-פי:

סוגים - למשל: הודעות ופרסומים, מודעות על לוחות מודעות או על עמודים, כתובות על קירות ("גרפיטי"), מודעות שנתלו ברחוב או על חנויות ועוד. אילו סוגי מוצגים ניתן למצוא באוסף שלכם?

נושאים - למשל: פרסומות, אבדות ומציאות, דרושים, מידע מקומי ועוד. באילו נושאים עוסקים המוצגים שאספתם?

נמענים - המוצגים מיועדים לקהלי יעד שונים. לאילו קהלי יעד מיועדים המוצגים שאספתם? מוענים; שפה; עיצוב גראפי; אחר.

מחווון (ללא דוגמות)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	הקריטריונים
<p>ההכללה לקויה לגמרי;</p> <p>רמת המיון נמוכה מאוד אין קשר בין היסוד המארגן לבין פריטי האוסף, אין שיטה ברורה;</p> <p>חסרים כותרות או דברי הסבר במקומות הנחוצים</p>	<p>ישנו ליקוי בהכללה - בקביעת היסוד המארגן ובניסוח המשפט המתאר אותו;</p> <p>המיון מרושל - ישנן בעיות בתאימות בין היסוד המארגן לבין פריטי האוסף ובשיטתיות המיון;</p> <p>חסרים כותרות או דברי הסבר במקומות הנחוצים</p>	<p>ניכר כושר הכללה בקביעת היסוד המארגן, אבל יש ליקוי בניסוחו;</p> <p>המיון סביר - לרוב ישנה תאימות בין היסוד המארגן לבין פריטי האוסף;</p> <p>נשמרת עקביות במיון לפי השיטה שנבחרה; לרוב ישנן כותרות או דברי הסבר במקומות הנחוצים חסרים דברי הסבר או כותרות במקומות הנחוצים</p>	<p>ניכר כושר הכללה בולט בקביעת היסוד המארגן ובניסוחו;</p> <p>המיון מיטבי - יש תאימות בין היסוד המארגן לבין פריטי האוסף;</p> <p>נשמרת עקביות במיון לפי השיטה שנבחרה; ישנן כותרות או דברי הסבר במקומות הנחוצים</p>	<p>כישורי הכללה ומיון</p>
<p>חל איחור רב בהשלמת המטלה, או המטלה לא הוגשה למשוב ביניים</p>	<p>היה איחור בהשלמת המטלה</p>	<p>לרוב הקבוצה עמדה בלו"ז, או היה איחור קל</p>	<p>הקבוצה עמדה בלו"ז</p>	<p>עמידה בלוח זמנים (לו"ז)</p>

02

03

ביקורת ביצוע ומשוב לסעיף 1 נקבעו לתאריך: _____
תזכורת: ציינו לעצמכם קבוצות שלא עמדו בלו"ז.

כתיבת טקסטים של מידע

2. א. כתיבת הקדמה

ב. הכנת כרטיס מידע לאלבום לקראת תערוכה כיתתית

מחווין (ללא דוגמות)

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	הקריטריונים
<p>הפרטים הנדרשים מוצגים ברמה נמוכה; אין התייחסות כמעט לרכיבים הנדרשים (ראה רמה 4);</p> <p>בזווית האישית, אין אמירה משמעותית</p>	<p>הפרטים הנדרשים מוצגים ברמה בינונית; מוצגים חלק קטן מן המרכיבים (ראה רמה 4);</p> <p>בזווית האישית, האמירה מעורפלת</p>	<p>הפרטים הנדרשים מוצגים ברמה סבירה; מוצגים רוב הרכיבים הנדרשים (ראה רמה 4);</p> <p>בזווית האישית, קיימת אמירה המייחדת במשהו את הקבוצה</p>	<p>הפרטים הנדרשים מוצגים ברמה מיטבית; מוצגים הרכיבים הנדרשים:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מטרת העבודה או סביבת האיסוף / תהליך האיסוף - הסבר על שיטת ארגון המוצגים - ציון מוצגים מעניינים במיוחד <p>בזווית האישית, קיימת אמירה משמעותית המייחדת את הקבוצה</p>	<p>תוכן (הקדמה ודף מידע)</p>
<p>אין הלימות כלל בין כל אחד מן הטקסטים (הקדמה, דף מידע בתערוכה), לבין הסוגה והנמענים;</p> <p>חסרים פרטים מהותיים או קיים מלל רב בדף המידע;</p> <p>אין שום תשומת לב לעיצוב האסתטי של דף המידע</p>	<p>יש ליקויים בהלימות בין כל אחד מן הטקסטים (הקדמה, דף מידע בתערוכה) לבין הסוגה והנמענים;</p> <p>הפיתוח הרעיוני בהקדמה מועט; יש עודפות או חוסר מידע בדף המידע;</p> <p>אין הקפדה על עיצוב אסתטי של דף המידע</p>	<p>קיימת הלימות בין כל אחד מן הטקסטים (הקדמה, דף מידע בתערוכה) לבין הסוגה והנמענים;</p> <p>הפיתוח הרעיוני בהקדמה חלקי; יש עודפות או חוסר מידע מסוימים בדף המידע;</p> <p>יש הקפדה על עיצוב אסתטי של דף המידע</p>	<p>קיימת הלימות מרבית בין כל הטקסטים (הקדמה, דף מידע בתערוכה) לבין הסוגה והנמענים שלהם;</p> <p>הפיתוח הרעיוני בהקדמה בולט; המידע בדף המידע מתומצת היטב</p> <p>ישנה הקפדה על העיצוב האסתטי של דף המידע</p>	<p>מבט</p>

04

05

כתיבה ושכתוב של פרק הסיכום לאלבום

3. כתבו לאלבום פרק סיכום...

מטרה

לבדוק את היכולת להפיק טקסט מסכם, המכיל פרשנות, הסקת מסקנות והערכה רפלקטיבית.

מחווין (ללא דוגמות)

הקריטריונים	רמה 4	רמה 3	רמה 2	רמה 1
תוכן	קיימת היצמדות להנחיות; הניתוח והפרשנות בולטים ברמתם; הפיתוח הרעיוני בסיכום ובחלקים של המשימה באיכות גבוהה; קיים קול קבוצתי מאפיין, אמין ומשמעותי; קיימת מעורבות; קיימת חשיבה רפלקטיבית	קיימת היצמדות חלקית להנחיות; הניתוח והפרשנות ברמה סבירה; קיים פיתוח רעיוני רק בחלקים מן הסיכום; קיים קול קבוצתי אמין ומאפיין; קיימת מעורבות; קיימת חשיבה רפלקטיבית חלקית	קיימת היצמדות מעטה להנחיות; הניתוח והפרשנות דלים או לקויים; הפיתוח הרעיוני מועט וחלקי; הקול הקבוצתי מעורפל; לא קיימת מעורבות; החשיבה הרפלקטיבית מעטה	אין היצמדות להנחיות, או שהיא מינימלית; אין ניתוח ו / או פרשנות; אין פיתוח רעיוני; אין קול קבוצתי משמעותי או שאין קול קבוצתי כלל; לא קיימת מעורבות; אין חשיבה רפלקטיבית
מבע	קיימת התאמה מרבית לסוג הכתיבה (כתיבה עיונית), ולמטרתה (פרק סיכום לאלבום); המשלב בינוני-גבוה	קיימת התאמה טובה למדי לסוג הכתיבה (כתיבה עיונית) ולמטרתה (פרק סיכום לאלבום); המשלב בינוני	קיימת התאמה כלשהי לסוג הכתיבה (כתיבה עיונית) ולמטרתה (פרק סיכום לאלבום); המשלב אינו אחיד	אין התאמה לסוג הכתיבה ולמטרתה; המשלב אינו מתאים
תקינות	קיימת שליטה טובה במוסכמות הכתיבה: בתחביר, בפיסוק ובכתיב; עיצוב הפורמט - החלוקה לפסקות נכונה; קיימת שליטה טובה בצירופי לשון ובצורות דקדוקיות	קיימת שליטה טובה למדי במוסכמות הכתיבה: בתחביר, בפיסוק ובכתיב; עיצוב הפורמט - החלוקה לפסקות לרוב נכונה; קיימת שליטה בצירופי לשון ובצורות דקדוקיות	השליטה במוסכמות הכתיבה: בתחביר, בפיסוק ובכתיב היא חלקית או מעטה; עיצוב הפורמט - ישנן שגיאות בחלוקה לפסקות; השליטה בצירופי לשון ובצורות דקדוקיות היא מוגבלת	אין שליטה במוסכמות הכתיבה: בתחביר, בפיסוק ובכתיב; עיצוב הפורמט - אין חלוקה לפסקות; אין שליטה בצירופי לשון ובצורות דקדוקיות
ביצוע: עמידה בל"ז	הקבוצה עמדה בל"ז	בדרך-כלל הקבוצה עמדה בל"ז / חל איחור קל	חל איחור בהשלמת המטלה	חל איחור רב בהשלמת המטלה / המטלה לא הוגשה למשוב ולהערכה

06

07

08

09

חלק ג: הערכה קבוצתית והערכה עצמית

הנחיות (למורה) לחלק ג

הבאת האלבוים המוכן (בצירוף דפי המשימה וטופס ההערכה) לכיתה מתוכננת לתאריך: _____ תזכורת: ציינו לעצמכם קבוצות שלא עמדו בל"ז.

טופס ההערכה נמצא בדף האחרון של חוברת המשימה. יש להורות לתלמידים להעביר ביניהם את החוברת לצורך מילוי הטופס, כל אחד בתורו.

כדי שהערכת העמיתים תצליח, כדאי לנהל דיון מקדים. כדאי להתייחס בדיון לנקודות האלה:

- המטרות של הערכת עמיתים
- קטגוריות הערכה
- סולם ההערכה (ואפשרות לכתוב הערות חופשיות)
- היתרונות והחסרונות של הערכה גלויה, לעומת הערכה אנונימית
- הוגנות בהערכה
- הבעייתיות בהערכת עמיתים

הציון בחלק זה יהיה אישי, והוא יחושב כדלהלן (ציון מירבי: נק').

א. כל תלמיד יסכם את סכום הנקודות שיבל בכל קטגוריה, ויחלק במספר המעריכים (כולל עצמו).

ב. כל תלמיד יסכם את הממוצע שקיבל לכל קטגוריה ויחלק את התוצאה שקיבל ב-5 (כמספר הקטגוריות).

טופס הערכה למורה

קבעו תאריכים על-פי הזמן המוקצב לכל חלק.

רשמו לפניכם את שמות התלמידים בכל קבוצה.

סמנו (+) או (-) ליד מועדי ההגשה של כל אחד מן השלבים של המשימה.

טבלה זו תשמש לכם גם בסיס להערכת התלמידים בקטגוריה "עמידה בל"ז"

השלב	מתוכנן לתאריך	קב' א	קב' ב	קב' ג	קב' ד	קב' ה	קב' ו	קב' ז	קב' ח	קב' ט
איסוף מוצגים (חלק א)										
קביעת שיטת המיון (חלק ב [1])										
הגשת האלבוים (חלק ג)										
הערכת עמיתים (חלק ג)	ביום ההגשה									
תערוכה										

חלק רשות

ביצוע תערוכה כיתתית של אלבומי המוצגים.

